

Op 10 maart 2025 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van de heer Alberto Blömer van de fractie PVV en de heer Herman Brouwer gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Betreffende beantwoording schriftelijke vragen van de heer Alberto Blömer (PVV) inzake art 35 vragen PVV/EA Enschedese klachtencommissaris leidde burgemeester om de tuin – Artikel 1 Twente.

*Geacht college,
Of
Geachte burgemeester,*

Naar aanleiding van de publicatie van 1Twente van 28 februari jl. waaruit blijkt dat de Klachtencommissaris de raad opzettelijk heeft gehinderd in de uitvoering van de controlerende taak en een medewerker opzettelijk voor de bus is gegooid, zijn door EnschedeAnders en de PVV-Enschede vragen ingediend voor de Actualiteitenraad van 3 maart 2025.

Deze vragen zijn niet toegelaten met als reden dat de vragen herleidbaar zijn tot personen.

EnschedeAnders en de PVV-Enschede kunnen zich niet vinden in die uitleg. In deze zaak hebben burgemeester en college zich diverse malen in het openbaar negatief uitgelaten over de onderzoekster/medewerker. Die uitlatingen zijn herleidbaar geweest en dat heeft de burgemeester en het college er niet van weerhouden om niet over onderzoekster/medewerker en KC te praten. Daarmee is het door burgemeester en het college politiek gemaakt.

Zoals gezegd, EnschedeAnders en PVV-Enschede zijn het niet eens met de opgegeven reden om de vragen niet tot de Actualiteitenraad toe te laten en daarom worden de vragen nu als Artikel 35 vragen ingediend.

=====

Op 14 december 2021 heeft de Klachtencommissaris het Presidium achter gesloten deuren geïnformeerd over de reden van intrekking van het rapport veelaanvragers. De KC heeft toen ook informatie gedeeld over een van haar medewerkers. Tijdens die bijeenkomst van 14 december gaf de burgemeester aan dat de informatie die met de raad gedeeld werd door hem niet was geverifieerd bij de medewerker. De burgemeester zegde toe dat de raad na die bijeenkomst alsnog wederhoor kon plegen bij de medewerker. Een dag na de bijeenkomst heeft een aantal fractievoorzitters de burgemeester gevraagd om als portefeuillehouder van het KC, maar ook omdat hij de geheime bijeenkomst zonder toepassing van wederhoor had laten plaatsvinden, eerst zelf met de medewerker in gesprek te gaan alvorens de raad dit zou doen. De burgemeester heeft de medewerker eind januari 2022 gesproken. De raad kon niet met de medewerker in gesprek omdat deze niet meer werkzaam was bij het Klachtencommissariaat.

Op 28 februari jl. publiceerde 1Twente een mail van de Klachtencommissaris gericht aan de Loco gemeentesecretaris waaruit blijkt dat het verzoek vanuit de raad ertoe geleid heeft dat de Klachtencommissaris de medewerker uit de functie heeft gezet om te voorkomen dat de raad alsnog met medewerker in gesprek kon gaan. Uit de reactie van de loco gemeentesecretaris blijkt dat hij de burgemeester altijd geïnformeerd heeft en door hem nooit ergens buiten is gehouden. Dit betekent dus dat de burgemeester heeft geweten dat de medewerker uit de functie is gezet om te voorkomen dat de raad met haar in gesprek kon gaan.

Het kan en mag nooit de bedoeling zijn dat als de raad haar controlerende taak wil uitvoeren, ambtenaren of anderen daar het slachtoffer van worden. Dit is zeer kwalijk en niet integer.

Daarom de volgende vragen aan de burgemeester en de wethouder Organisatie:

Vraag 1: Klopt het dat de burgemeester door zijn adviseur/loco gemeentesecretaris is geïnformeerd dat de medewerker van het Klachtencommissariaat in december 2021 opzettelijk uit de functie is gezet om te voorkomen dat de raad met de medewerker in gesprek kon gaan?

Antwoord:

Nee, en omdat de medewerker eerder aan ons te kennen heeft gegeven niet langer onderdeel te willen zijn in het publieke debat, zoals wij de Raad op eerdere momenten hebben gemeld doen wij hierover geen nadere uitspraken.

Vraag 2: Waarom heeft de bestuursadviseur de burgemeester wel op de hoogte gehouden over acties van de KC, richting de medewerker, maar de gemeentesecretaris niet?

Antwoord:

De enige actie waarvan de toenmalige burgemeester op de hoogte was, was de situatie rond het rapport veel aanvragers en het na het gesprek met de burgemeester de intrekking van het conceptrapport, de voorbereiding van de bijeenkomst op 14 december 2021 en over het vervolg waaronder het gewenste gesprek met de onderzoekster.

De burgemeester heeft steeds volgehouden niet met personele aangelegenheden te willen bemoeien, "hij ging daar niet over". De gemeentesecretaris zal dan wel geïnformeerd moeten worden.

Vraag 3: Hoe, en door wie, is de gemeentesecretaris geïnformeerd?

Antwoord:

De gemeentesecretaris is geïnformeerd over de situatie door de toenmalige klachtencommissaris zelf.

Vraag 4: Waarom is deze informatie niet met de raad gedeeld?

Antwoord:

Omdat het hier gaat om personele aangelegenheden

De mail van de Klachtencommissaris zou niet op de bestuurstafel hebben gelegen. De bestuursadviseur heeft de Klachtencommissaris bedankt voor het op de hoogte houden van de acties. Daarbij maakt hij geen voorbehoud dat deze handelwijze niet integer is.

Vraag 5: Wat maakt dat de bestuursadviseur de mail van de Klachtencommissaris niet heeft gedeeld met het college/de gemeentesecretaris?

Antwoord:

Omdat het niet aan de bestuursadviseur is om daarover uitspraken te doen. De verantwoordelijkheden daarvoor zijn elders belegd.

Vraag 6: Wat zegt het niet corrigeren van de handelwijze over de integriteit van de bestuursadviseur?

Antwoord:

In vervolg op ons antwoord onder 5. is er geen enkele relatie tussen de door u veronderstelde noodzaak van 'corrigeren van de handelwijze' en 'integriteit'. De bestuursadviseur/loco gemeentesecretaris heeft immers geen managementverantwoordelijkheid. Wij nemen afstand van uw in deze vraag besloten suggestie.

Vraag 7: Wat vindt de wethouder ervan dat de Klachtencommissaris op deze manier met een medewerker is omgegaan?

Antwoord:

Zoals in eerdere beantwoordingen is aangegeven en ook in toelichting in het presidium doen wij daar geen uitspraken over. Verder verwijzen wij u naar het antwoord op vraag 1.

Vraag 8: Is er integer gehandeld? Indien wel, waaruit blijkt dat?

Antwoord:

Omdat het hier gaat om een personele aangelegenheid gaat, gaan wij hier niet verder op in.

Vraag 9: Hoe gaat het toegebrachte leed aan de betrokken medewerker hersteld worden?

Antwoord:

Zoals uw Raad weet is met de medewerkster uitgebreid gesproken, nadat haar excuus is aangeboden, over haar betrokkenheid bij onze organisatie.

De raad gaat niet over de aanwijzing van de loco gemeentesecretaris. Echter n.a.v. deze casus vinden EnschedeAnders en PVV-Enschede het belangrijk om het college te wijzen op de risico's die het met zich meebrengt als deze functie bij een adviseur wordt belegd en verzoekt het college te heroverwegen of dit niet elders belegd moet worden. Bij afwezigheid van de gemeentesecretaris wordt de loco gemeentesecretaris de hoogste ambtenaar. In dit geval betekent het dat een adviseur "de baas" wordt van alle ambtenaren, ook die van de directieleden.

Volgens EnschedeAnders en PVV-Enschede kan en mag dat niet de bedoeling zijn.

Bij afwezigheid van de gemeentesecretaris zouden de directieleden, gevolgd door clustermanagers etc., als loco gemeentesecretaris moeten fungeren en niet iemand die lager in de hiërarchie zit. Andere gemeente houden zich aan de hiërarchie in de ambtelijke organisatie.

Vraag 10: Is het college bereid het voorgaande, zoals beschreven, te heroverwegen? Indien niet, waarom niet?

Antwoord:

Wij wijzen u erop dat er een misvatting zit in de inleiding van deze vraag. Het is van belang om in deze twee rollen te onderscheiden; te weten de gemeentesecretaris als eerste adviseur van het college én de algemeen directeur. In de gemeente Enschede voert de loco-secretaris een aantal taken uit vanuit de rol van gemeentesecretaris en vervangt deze bij afwezigheid. Bij afwezigheid van de gemeentesecretaris is de loco-secretaris niet de 'de baas' van alle

ambtenaren. Dat is belegd bij één van de drie concerndirecteuren die de Algemeen Directeur in dezen kunnen vervangen.

Uit de publicatie van 1 Twente blijkt voorts dat de Klachtencommissaris hoe dan ook wilde voorkomen dat bij de medewerker wederhoor gepleegd zou worden. De KC ging hierbij zover dat zij haar medewerker tijdens ziekte, onder valse voorwendselen, heeft uitgenodigd voor een gesprek met als doel om haar per direct uit functie te zetten en vervolgens ontslag aan te zeggen.

Het vonnis van de rechter kennen we inmiddels. In dit geval heeft de rechter gehakt gemaakt van de ontslagaanvraag, maar gezien alle list en bedrog in deze zaak had het ook anders kunnen uitpakken.

Wat EnschedeAnders en de PVV-Enschede zich afvragen is hoe de KC in haar opzet is geslaagd. Ondanks de geldende Klachtenverordening, het mandaatbesluit van de gemeente Enschede en wat zegt dat over de rechtspositie van medewerkers binnen de gemeente Enschede.

Vraag 11: Was het college/de wethouder Organisatie op de hoogte van de motieven van de KC om de medewerker uit de functie te zetten en het ontslag aan te bieden?

Antwoord:

Omdat het hier een personele aangelegenheid betreft en met respect voor de wens van de medewerkster geen onderdeel meer te willen zijn van het publieke debat gaan wij hier niet verder op in.

Vraag 12: Wanneer is het college geïnformeerd en waarom heeft het ingestemd met dit handelen van de KC?

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 11

Vraag 13: Wat vindt het college van die gehanteerde werkwijze?

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 11

Vraag 14: Waarom heeft de burgemeester het toegestaan dat de bestuursadviseur en de KC op 23 juni 2023, opnieuw zonder wederhoor en onder geheimhouding, kwamen praten over de medewerker terwijl de burgemeester wist wat de medewerker is aangedan?

Antwoord:

De klachtencommissaris is onafhankelijk. De burgemeester gaat niet over het geven van wel of geen toestemming voor gesprekken.

Vraag 15: Hoe verhoudt, het gevraagde bij vraag 12, zich tot goed en integer bestuur en goed werkgeverschap?

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 11

Vraag 16: Hoe kijkt de burgemeester tegen geheimhouding aan, als er voordien geen wederhoor is gepleegd?

Antwoord:

Geheimhouding is een afspraak die samen met de Raad is gemaakt. Dat geldt voor de bijeenkomst op 21 december als ook het gesprek in juli 2023. Over het wederhoor heeft de toenmalige burgemeester met uw Raad afspraken gemaakt.

In het Presidium is een rehabilitatiebrief besproken door de aanwezigen. Die brief is nadien ter inzage bij de griffier terecht gekomen. Er is geen bericht gegaan naar alle raadsleden dat die brief beschikbaar was en niet iedereen zal de inhoud van die brief kennen. Openbare rehabilitatie heeft derhalve nooit plaatsgevonden. Nu weten we dat de medewerker bewust "voor de bus gegooid is"

Vraag 17: Is er naar aanleiding van voorgaande contact met de werknemer geweest en aanvullende excuses besproken? Indien niet, waarom (nog) niet.

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 9 en eerdere beantwoordingen van schriftelijke vragen waarin wij u over de laatste stand hebben geïnformeerd.

Vraag 18: Komt er een (aangepaste) rehabilitatiebrief die meer recht doet aan wat nu daadwerkelijk gebeurt is binnen de gemeente Enschede

Antwoord:

Nee. In het presidium heeft de wethouder P&O de excuusbrief toegelicht en zijn er daarna constructieve gesprekken gevoerd. De brief is met werknemer en advocaat afgestemd.

Wij zijn van mening dat dit nooit had mogen gebeuren. Iedere werknemer van en bij de gemeente Enschede moet veilig aanwezig kunnen zijn en diens werkzaamheden kunnen verrichten.

Vraag 19: Is het college dat met ons eens? Indien ja, wat is er gedaan om te voorkomen dat dergelijke situaties zich in de toekomst (in de gehele ambtelijke organisatie) nogmaals voordoen? Indien niet, waarom niet?

Antwoord:

Natuurlijk vinden wij als college dat alle medewerkers van de gemeente Enschede veilig moeten kunnen werken. Wij zijn van mening dat dit voldoende gewaarborgd is in onze organisatie. We besteden er aandacht aan tijdens managementbijeenkomsten e.a. We monitoren het ook via de verbeteronderzoeken die we iedere twee jaar uitvoeren. Voor de situaties, waarin het om welke oorzaak dan ook, toch ingewikkeld wordt hebben we met de OR en vertrouwenspersonen gremia waar de medewerkers terecht kunnen.

Enschede, 27 maart 2025

*Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,*

E.A. Smit

R.W. Bleker